

Asia: VN/26950/2021

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen kansalliseksi toimeenpanolaiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus (jatkossa KEHA-keskus) toteaa, että hallituksen esitys on välttämätön toimeenpanon tueksi. Esitystä on valmisteltu poikkihallinnollisesti, ja toimeenpanevien viranomaisten tarpeet on huomioitu. Erityisen myönteisenä asiana KEHA-keskus näkee viranomaisten yhteisten tietovarantojen, mm. tulotietorekisterin, hyödyntämisen ja lopullisten tuensaajien hallinnollisen taakan keventämisen.

Hallituksen esitys sisältäisi sisältäisi säännökset elpymis- ja palautumistukivälineen hallinnoinnista, valvonnasta ja tarkastuksesta vastaavista viranomaisista ja niiden tehtävistä sekä tehtävien hoitamisen edellyttämistä tiedonsaanti- ja tarkastusoikeuksista. Lakiehdotuksen mukaan valtiovarainministeriö toimisi kansallisena vastuuviranomaisena suhteessa komissioon ja muun muassa allekirjoittaisi komissiolle osoitettaviin maksupyyntöihin liitettävän johdon vahvistuslausuman. Valtiokonttoriin perustettavaan keskitettyyn tietojärjestelmään kerättäisiin tukiviranomaisten toimittamat elpymis- ja palautumissuunnitelman toimeenpanon ja komissiolle tehtävän raportoinnin edellyttämät tiedot, joiden oikeellisuutta ja kattavuutta Valtiokonttori valvoisi sekä hallinnollisin varmuuksin että viime kädessä tukiviranomaisiin ja tuen saajiin kohdistettavin tarkastuksin. Valtiokonttori toimisi keskitetyn tietojärjestelmän rekisterinpitäjänä.

KEHA-keskus toteaa, että elpymis- ja palautumissuunnitelman toimeenpanon ohjeistus tukiviranomaisille tulisi lisätä Valtiokonttorin tehtäviin. Erityisesti moniohjauksessa toimivissa viranomaisissa on vaarana, että hallintoviranomaiset ohjeistavat raportoinnista, hallinto- ja valvontajärjestelmistä sekä seurantamenettelyistä eri tavoilla ja eriaikaisesti. Tämä on havaittu KEHA-kirjanpitoyksikön osalta jo nyt, tilanteessa, jossa eri substanssiohjausta antavat hallintoviranomaiset toimittavat ohjeistusta koordinoimatta. KEHA-keskus esittää, että Valtiokonttori ottaa vahvemman koordinaatiovastuun ja vastaa myös yhdenmukaisesta ohjeistuksesta toimeenpanon tuessa ja raportointi- ja seurantamenetelmissä kattavasti tukiviranomaisille. Valtiokonttori on antanut ohjeen ”Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman (RRP) seuranta Kieku-tietojärjestelmässä” 10.12.2021. Tämä ei ole kuitenkaan tukiviranomaisena

rahoitusta välittävälle viranomaiselle riittävä ohjeistus. KEHA-keskus toteaa, että RRP-välineen rahoitusta tulee paitsi toimintamenoina, myös substanssimomenteilta valtionavustamiseen. Komission seuranta- ja tuotosindikaattorien yksiselitteinen tulkinta tukiviranomaisessa vaatii ohjausta. Riittävällä ohjeistuksella tuetaan kirjanpitoyksiköiden omia hallinnollisia ohjeita mm. tietojen säilyttämisen ja muiden välineestä tulevien velvoitteiden osalta.

KEHA-keskus toteaa lisäksi, että komissiolle tehtävän raportoinnin lisäksi tulisi raportoida myös Suomen tasolla. RRF:n toimeenpanosta, kustannuksista ja tuloksista tulisi tukiviranomaisia velvoittaa raportoimaan esimerkiksi kirjanpitoyksiköiden tilinpäätöksen yhteydessä tai hallintoviranomaisia kootusti oman hallinnonalansa osalta (oikeat ja riittävät tiedot).

RRP-välineen välittömissä vaikutuksissa viranomaisten toimintaan on KEHA-keskuksen ja TE-toimistojen osalta merkitty 0 euroa. TE-toimistojen uuden asiakaspalvelumallin (Pohjoismainen työvoimapalvelumalli POMA) toimeenpanoon on osoitettu työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla 70 Meur, sekä ICT-kustannuksiin 13 Meur. Eri substanssiohjauksesta mm. maa- ja metsätalousministeriöstä ja ympäristöministeriöstä, kuten työ- ja elinkeinoministeriöstäkin, tulee erilaisia valtionavustuksiin tai toimintamenuonteiseen toimintaan osoitettavia rahavirtoja. Näiden hallintoihin ja niiden edellyttämään tietojärjestelmäkehitykseen sekä muuhun toimeenpanon tukeen tulisi paitsi TE-toimistoille, myös KEHA-keskukselle osoittaa riittävät resurssit, mm. hallinnollisiin kuluihin ja henkilöstömenoihin.

KEHA-keskuksella ei ole muuta huomautettavaa hallituksen esitykseen.

Tiina Korhonen

johtaja, KEHA-keskus

Pauliina Smolander

maksatusjohtaja, KEHA-keskus

Nieminen Jouko
KEHA-keskus